

(บทความเผยแพร่ในสื่อ อปท. นิวส์)

ส่ง sms ไม่สุภาพให้ผู้ร่วมงาน : อ้างว่าสนิท ผิดวินัยหรือไม่ ?

กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ท่านผู้อ่านคงเคยได้ยินสำนวนที่ว่า *ปากร้ายแต่ใจดี ปากหวานกันเปรี้ยว มือถือซากปากถือศีล ขวานผ่าซาก มะนาวไม่มีน้ำ หรือ ปลาหมอตายเพราะปาก* อันสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้คำพูด และภาพลักษณ์ของตัวผู้พูด

แต่สิ่งที่ควรตระหนักก็คือ คำพูดนั้นจะต้องไม่ไปกระทบทำให้ผู้อื่นเสียหาย เสียความรู้สึก หรือเกิดความหวาดกลัว จนอาจกลายเป็นปัญหาในภายหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการซึ่งจะมีวินัย กำหนดไว้ว่า จะต้องปฏิบัติตนให้สุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีระหว่างผู้ร่วมงาน และรักษาชื่อเสียง ในตำแหน่งหน้าที่ราชการไม่ให้เกิดความเสื่อมเสีย

วันนี้ ... จึงขอนำคดีอุทธรณ์เกี่ยวกับการใช้คำพูดซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลทั่วไปหรือข้าราชการ ... ที่อาจมองข้ามคิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ความจริงแล้วอาจส่งผลเสียต่อการทำงาน อาจถูกฟ้องร้อง หรือถูกดำเนินการทางวินัยจนเสียประวัติการรับราชการได้ ซึ่งเรื่องที่จะคุยกันนี้เป็นปัญหาจากการส่งข้อความทางโทรศัพท์มือถือที่เรา ๆ ท่าน ๆ ค้นเคยและใช้กันอยู่บ่อย ๆ

เรื่องมีอยู่ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นนักวิชาการสาธารณสุข ปฏิบัติราชการที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ถูกเพื่อนร่วมงาน คือ อสม. หลายคนร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ผู้ฟ้องคดีใช้วาจาไม่สุภาพและได้ใช้โทรศัพท์มือถือส่งข้อความ (sms) รบกวน ชมชู้ ไปยังโทรศัพท์ของผู้ร้องเรียนหลายครั้ง

ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนเบื้องต้น ซึ่งรายงานว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริง โดยคณะกรรมการดังกล่าวได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ฟ้องคดีทราบ และผู้ฟ้องคดีได้ลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหาดังกล่าวในวันเดียวกัน และได้ให้ถ้อยคำว่า เรื่องการชมชู้เป็นเพียงการส่ง sms เพื่อเตือนและปรามไม่ให้กระทำความผิด ส่วนเรื่องพูดจาไม่ดีนั้น ตอนทำงานตนจะระมัดระวังอย่างมาก แต่ถ้าสนิทสนมกัน ก็จะมีคำพูดพวกนี้บ้างซึ่งเป็นการหยอกล้อ โดยต่อมาผู้ฟ้องคดีถูกคำสั่งลงโทษทางวินัยตัดเงินเดือน ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งต่อคณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) แต่ถูกยกอุทธรณ์ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว

คดีนี้ **ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า** จากพยานหลักฐานต่าง ๆ ในสำนวนการสอบสวน และพยานบุคคลที่ต่างให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่า ผู้ฟ้องคดีมักใช้วาจาไม่สุภาพ ซึ่งกรณีการใช้ข้อความชมชู้ นั้น น่าจะไม่ใช่การพูดเล่นหยอกล้อ และผู้ฟ้องคดีก็ได้ให้การยอมรับว่าได้ส่งข้อความ (sms) ไปยังโทรศัพท์ของ อสม. ด้วยข้อความตามที่กล่าวหาจริง แต่อ้างว่าเป็นการเตือนและปราม ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อความที่ผู้ฟ้องคดีได้ส่งไป บางข้อความยังไม่อาจถือได้ว่าเป็นการชมชู้ แต่ข้อความว่า **“เตือนกันบ่อยแล้ว ไม่เชื่อ ไม่ให้เกียรติกันบ้าง ไม่เห็นโทษพามาตั้งก็ไม่สำนึกผิดกัน”** ย่อมทำให้บุคคลที่ได้รับข้อความเกิดความกลัวว่าจะได้รับอันตรายได้

แม้ผู้ฟ้องคดีจะอ้างว่าได้ล้อสำนวนมาจาก **“ไม่เห็นโทษพ ไม่หลั่งน้ำตา”** โดยมีเจตนาที่จะห้ามปรามและเตือนสติ อสม. และบุคคลที่เกี่ยวข้องให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดีก็ควรเลือกใช้ถ้อยคำที่สุภาพที่ไม่ทำให้ผู้รับข้อความเกิดความหวาดกลัว และควรพูดจาต่อหน้ากัน เพื่อที่จะได้ทราบถึงเจตนาที่แท้จริงของผู้ฟ้องคดี เพราะการส่งข้อความทางโทรศัพท์ย่อมทำให้ผู้รับข้อความไม่อาจทราบเจตนาที่แท้จริงของผู้ส่ง และอาจแปลเจตนาของผู้ส่งเป็นอย่างอื่นได้

ส่วนกรณีที่กำลังกล่าวหาว่า ผู้ฟ้องคดีพูดจาไม่เพราะ ไม่สุภาพ และไม่เหมาะสม นั้น พยานบุคคลได้ให้ถ้อยคำสอดคล้องกันว่าผู้ฟ้องคดีเป็นคนพูดไม่สุภาพ ทั้งกับ อสม. และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัยด้วยกัน โดยปรากฏข้อเท็จจริงจากถ้อยคำของพยานบุคคลดังกล่าวว่าผู้ฟ้องคดีใช้คำว่า โง่ หรือ ควาย พูดกับ อสม. ซึ่งในสังคมไทย คำว่า โง่ หรือ ควาย นั้น ถือว่าเป็นคำพูดในเชิงดูหมิ่นและเป็นคำด่า และคำว่า มึง กู ถือว่าเป็นถ้อยคำที่ไม่สุภาพเรียบร้อย และประชาชนที่มาใช้บริการที่สถานีอนามัยได้ให้ถ้อยคำว่า ผู้ฟ้องคดีพูดไม่เพราะ และส่งเสียงดังกับประชาชนที่มาใช้บริการ จนทำให้มีความรู้สึกที่ผู้ฟ้องคดีไม่เต็มใจให้บริการ

เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ จะต้องประพฤติปฏิบัติต่อข้าราชการด้วยกันรวมถึงผู้ร่วมปฏิบัติราชการอื่น ๆ ให้สุภาพเรียบร้อย รักษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ รวมทั้งต้องต้อนรับ ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน ซึ่งผู้ฟ้องคดีรับราชการมาเป็นเวลานานย่อมต้องรู้ว่าควรประพฤติปฏิบัติตนกับข้าราชการด้วยกัน ผู้ร่วมงาน และประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างไร

การที่ผู้ฟ้องคดีใช้คำพูดไม่สุภาพ ไม่เหมาะสม ทั้งต่อข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีอนามัยกับ อสม. ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ และประชาชนที่มาใช้บริการ รวมทั้งการส่งข้อความ (sms) ทางโทรศัพท์ไปยัง อสม. ซึ่งมีบางข้อความที่ทำให้ผู้รับข้อความเกิดความกลัวว่าจะเกิดอันตราย จนถึงขนาดไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวย่อมทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกันกับ อสม. และข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสถานีอนามัยเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดความแตกแยก และส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ส่วนรวมของข้าราชการและทางราชการโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้

กรณีจึงถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่สุภาพเรียบร้อย ไม่รักษาความสัมพันธ์ ไม่ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ไม่ให้ความสะดวกแก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการ รวมทั้งไม่รักษาชื่อเสียงของตน และไม่รักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๗) (๘) และ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ **คำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ๕% เป็นเวลา ๓ เดือน และคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว** (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. ๓/๒๕๖๔)

คดีดังกล่าว ... สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวินัยข้าราชการที่มุ่งหมายควบคุมความประพฤติของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่จะต้องมีความสุภาพเรียบร้อยทั้งต่อเจ้าหน้าที่ด้วยกันเอง ผู้ร่วมปฏิบัติงาน และประชาชนผู้มาใช้บริการ รวมทั้งไม่สร้างความแตกแยกในการทำงาน ทั้งนี้ ศาลปกครองได้วินิจฉัยให้เห็นถึงลักษณะของถ้อยคำที่ไม่สุภาพ รวมทั้งถ้อยคำที่อาจทำให้ผู้รับข้อความเกิดความหวาดกลัวซึ่งอาจเข้าลักษณะเป็นการข่มขู่ได้ และในเรื่องที่มีความสำคัญควรจะใช้วิธีสื่อสารพูดคุยกันต่อหน้าเพื่อที่จะทราบถึงเจตนาที่แท้จริงได้มากกว่าการส่งข้อความทางโทรศัพท์ซึ่งอาจแปลเจตนาของผู้ส่งเป็นอย่างอื่นได้ ฉะนั้น ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงพึงต้องระมัดระวังการใช้คำพูดและประพฤติตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เพราะหากมีพฤติกรรมทำนองดังกล่าว ก็อาจถูกดำเนินการทางวินัยซึ่งแม้จะไม่ร้ายแรง แต่ก็อาจส่งผลเสียในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนและกระทบต่อการปฏิบัติราชการในภาพรวมได้

(ปรึกษาการฟ้องคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)
